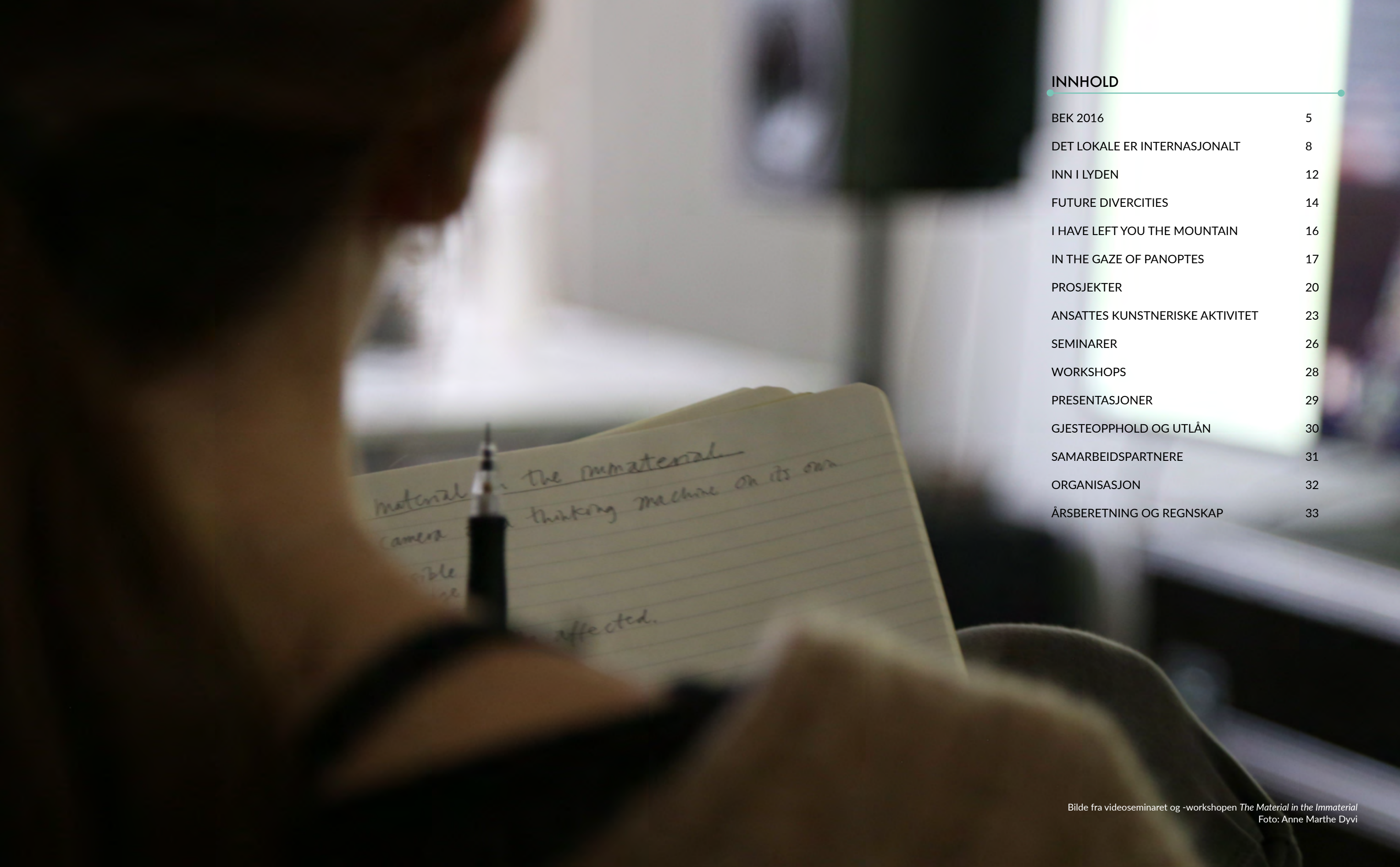

An aerial photograph of a mountainous landscape. In the upper right, a small, dark, rectangular cabin sits on a grassy ridge. Below the ridge, a vast expanse of white, fluffy clouds fills the valley, creating a sea of clouds effect. The sky above the clouds is a pale, hazy blue. The overall scene is serene and expansive.

ÅRSRAPPORT 2016

BEK - BERGEN SENTER FOR ELEKTRONISK KUNST

Material in the Immaterial
camera as a thinking machine on its own
possible
affected.

INNHold

BEK 2016	5
DET LOKALE ER INTERNASJONALT	8
INN I LYDEN	12
FUTURE DIVERCITIES	14
I HAVE LEFT YOU THE MOUNTAIN	16
IN THE GAZE OF PANOPTES	17
PROSJEKTER	20
ANSATTES KUNSTNERISKE AKTIVITET	23
SEMINARER	26
WORKSHOPS	28
PRESENTASJONER	29
GJESTEOPPHOLD OG UTLÅN	30
SAMARBEIDSPARTNERE	31
ORGANISASJON	32
ÅRSBERETNING OG REGNSKAP	33

BEK – Stiftelsen Bergen senter for elektronisk kunst - er et tverrfaglig ressurs- og kompetansesenter for arbeid med kunst og teknologi. Vi fremmer faglig utvikling, kunnskapsspredning og deling av kompetanse gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid, tverrkunstneriske samarbeid og formidling. Hovedmålgruppen er profesjonelle kunstnere innen kunst, lyd, scene og musikk. Sammen med dem tilbyr vi publikum unike opplevelser.

BEK har bak seg et 2016 som viser en stor og god variasjon i prosjekter, presentert på både tradisjonelle og utradisjonelle måter og steder. Gjennom egeninitierte prosjekter og samarbeid har vi lagt til rette for kunstproduksjon og skapt rom for refleksjon. Våre engasjerte ansatte og brukere har bidratt til et skapende miljø der faglig fornying, deling av ideer og kunnskap, og eksperimentering har stått i fokus.

To store, langsiktige prosjekt begynte for alvor å ta form i løpet av året. Future DiverCities er et EU-støttet prosjekt under Creative Europe-programmet. Tidsrammen er 4 år, hvor første halvår var høsten 2016. BEK er en av 9 europeiske partnere, og vil i hovedsak jobbe med kunstnerisk utvikling og nye finansieringsmodeller for kunstnere. Hele prosjektet har som mål å sikre en mer rettferdig fordeling av inntekt fra kunstnerisk arbeid. Blind Spot er et samarbeid initiert av Akademi for scenekunst ved Høyskolen i Østfold. Arbeidet med det treårige prosjektet er godt i gang, og første del er en forestilling med premiere høsten 2017.

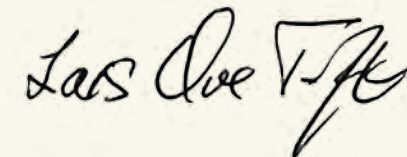
Jeg vil trekke frem tre prosjekter i 2016 som har særlig bidratt til kunstnerisk utvikling, synlighet og nyskaping:

Den albanske paviljongen under arkitekturbiennalen i Venezia viste verket *I have left you the mountain*, hvor tekster om forflytningens arkitektur var tonesatt og fremført med iso-polyfon sang. Trond Lossius ved BEK samarbeidet med Peter Meanwell fra Borealis om den lydlige utformingen av paviljongen, samt lydprogrammeringen. 274.000 mennesker besøkte biennalen, og den albanske paviljongen ble listet blant topp 10 av artsy.net.

Konsertserien Multi er et samarbeid mellom Lydgalleriet, Ekkofestivalen, Notam, Electro Audio Unit, Borealis og BEK, som presenterer musikk- og lydverk komponert for flerkansals høyttaleroppsett. Multi gir musikere, komponister og lydkunstnere mulighet til å uttrykke seg så vel romlig som lydlig, og i 2016 stod fire urfremføringer av norske lydkunstnere på programmet.

Samtidskunsttriennalen Bergen Assembly foregikk gjennom hele 2016, med spesielt trykk i september. BEK var involvert i flere samarbeidsprosjekter og stod som co-produsent av verkene til Espen Sommer Eide, Mao Mollona & Anne Marthe Dyvi, Arjuna Neuman og Kari Tjeldstad Sundet.

BEK vil takke våre tilskuddsgivere for støtte, og alle våre samarbeidspartnere for at viktige prosjekter har blitt realisert.

Lars Ove Toft, daglig leder

Line Horneland prøver ut *FELT*, et instrument utviklet av KVADRAT/Kari Telstad Sundet for *WITHIN*/Tarek Atoui i Sentralbadet under Bergen Assembly 2016
Foto: Trond Lossius

DET LOKALE ER INTERNASJONALT

Kunsttriennalen Bergen Assembly er en modell for kunstnerisk utvikling, produksjon og forskning som konkretiseres gjennom offentlige arrangementer i Bergen, med et tyngdepunkt hvert tredje år. Bergen Assembly 2016 pekte mot mangfoldet av praksiser i samtidskunsten og forskningen rundt denne, og omfattet tre parallelle prosjekter som ble utviklet og presentert av denne utgavens kunstneriske ledere: Tarek Atoui, *freethought*, og PRAXES. Utstillinger, forestillinger, konserter, performances og publikasjoner ble kontinuerlig presentert og produsert gjennom året, med et sammenfall og en konsentrasjon av aktiviteter i september.

Bergen Assembly 2016 bar preg av et fokus på lokal forankring, gjennom helt konkrete samarbeid med det tverrfaglige kunstfeltet i Bergen. Både i utvikling, realisering og gjennomføring var BEK direkte involvert i prosjekter knyttet til kunstneren Tarek Atoui og *freethought*, et kollektiv som arbeider med forskning og som kuraterer med utgangspunkt i aktuelle tema.

WITHIN

Tarek Atoui var opptatt av mangfoldet i det bergenske musikklivet, og det fruktbare samvirket mellom ulike kunstfelt. Hans arbeid under Bergen Assembly var et samarbeidsprosjekt som trakk inn en rekke miljøer, deriblant BEK. Det var basert på *WITHIN*, et prosjekt som først ble utviklet ved Sharjah Art Foundation i De forente arabiske emirater i 2012. *WITHIN* var resultatet av samtaler med lærere og studenter fra Al Amal School for Deaf Students i Sharjah og et samarbeid med de Parisbaserte kuratorene Grégory Castéra og Sandra Terdjman (Council).

WITHIN er blitt videreført med nye prosjekter ved UC Berkeley Art Museum (BAM – Berkeley, USA), the Experimental Music and Performing Arts Center (EMPAC – Troy, USA) og Zentrum für Kunst und Medien (ZKM – Karlsruhe, Tyskland). I dette prosjektet fortsatte Atoui sin utforskning av hørselens mangfold og hvordan døvhets kan gi oss ny forståelse av fremføring av lyd og musikk, lydrom og instrumentering. Han samarbeidet med en lang rekke personer og institusjoner som arbeider med døve, utdanning og lyd, for å få innspill til utviklingen av musikkinstrumenter som kan oppleves og spilles for døve og hørende.

For *WITHIN* ble ni nye musikkinstrumenter utviklet av akustiske instrumentmakere, høyttalerdesignere, programvareingeniører og musikere i samarbeid med Atoui over en toårsperiode, og ble montert i den nedlagte svømmehallen Sentralbadet i Bergen sentrum. Instrumentene ble brukt av inviterte komponister og utøvere, profesjonelle musikere og amatører, i forskjellige aldersgrupper og med ulikt hørselsnivå, i åpne øvelser og konserter. Dette skapte unike situasjoner der publikum og musikere ble invitert til å oppleve, fremføre og kommunisere lyd og musikk på nye måter.

Et av instrumentene, *Ouroboros*, ble utviklet ved BEK av Espen Sommer Eide i samarbeid med døve og andre utøvere med ulikt hørselsnivå. Instrumentet består av spesialbygde mikrofoner, pedaler og høyttalere. Gjennom vibrasjoner i instrumentet dannes lyder/vibrasjoner som formes i munnhulen til utøveren, som så formes videre i en rørkonstruksjon som kan stemmes til ulike skalaer. Slik kan utøveren "synges" uten å lage lyd med egne stemmebånd. Instrumentet utforsker språk, kommunikasjon og læringsprosesser.

Instrumentet FELT er en lydsampler med 33 trykk-sensitive tekstilpaneler, utviklet av Kvadrat (København), hvor hver tekstiloverflate har distinkt tekstur og mønster. Komponisten Kari Telstad Sundet samarbeidet med flere deltagere fra døvemiljøet i Bergen om å samle inn lyd til instrumentet. Programvaren for FELT ble utviklet

i samarbeid mellom Kari Telstad Sundet og Trond Lossius ved BEK.

Tarek Atouis komplekse prosjekt ble mye omtalt i media, blant annet publiserte nettstedsskriftet *Periskop* en kritikk som også nevner fascinasjon for instrumentet *Ouroboros*.¹

Som del av konsertprogrammet for *WITHIN* bidro Espen Sommer Eide, Kari Telstad Sundet og Trond Lossius med bestillingsverk og performanser. Fremføringene involverte også flere andre musikere og lydkunstnere fra miljøet ved BEK.

END OF OIL

I løpet av 2015 og 2016 ledet *freethought* et program med åpne seminarer, inviterte gjesteforelesere og uavhengig forskning i Bergen, med mål om å utvikle en felles base for forskning, innsikt og refleksjon. Utforskningen tok for seg infrastruktur i lokal og global skala, gjennom å undersøke empati, økologi, økonomi, administrasjon, arbeidskraft, kommunikasjon, gjestfrihet og måter å møtes på. Resultatene av disse undersøkelsene ble lagt frem i form av utstillinger, fora for samtale, filmvisninger, publikasjoner og bestillingsverk i Bergen Assemblys kjerneperiode. En del av utstillingsprogrammet *End of Oil* ble vist i Hagerupsgården, og BEK var involvert i to videoarbeider.

Et møte mellom Anne Marthe Dyvi fra BEK og Massimiliano Mollona fra *freethought* resulterte i samtaler om økonomiens og arbeidslivets nyere historie, og spesielt i oljenasjonen Norge. Sammen utviklet de filmprosjektet *Oilers*, hvor de jevnlig besøkte Kværner Stord verft for å filme og intervju fagforeningene, arbeidere og andre ansatte der. På verftet pusles oljeplattformer sammen, bit for bit, av fagutdannede arbeidshender. Utenlandsk og norsk arbeidskraft lager i felleskap disse store konstruksjonene, som slepes ut i havet for å suge opp olje som har ligget i dypet i berggrunnen under. Man stiller ofte spørsmål om hvordan økonomien ser ut, eller hvordan utsiktene for oljesektoren er. Gjennom kameralinsen samlet Dyvi og Mollona noe av økonomiens og arbeidslivets visuelle alfabet, slik det så ut i 2015 i en vik på Vestlandet. Samtidig vil politikken og menneskeskjebnene uunngåelig forme vårt blikk på arbeidsliv, nedgangstid og endring – i samme år forsvant det eksempelvis ca. 30.000 arbeidsplasser i norsk oljesektor.

Oilers fikk oppmerksomhet i nasjonale og internasjonale media, som i skribenten og kuratoren Régine Debatty's tekst "*Bergen Assembly: The End of Oil, the end of the world as we knew it*".²

Filmprosjektet har visuell tyngde; med film av arbeidere i bevegelse og arbeid, med plattformen som tar form, med bevegelser som disse handlingene og hendelsene ga. Et annet visuelt tyngdepunkt i filmen er markører som uniformer, mat, kantine- og pausemiljø, bevegelser, rutiner i arbeidet og rytme. Filmene abstraherer fra politiske standpunkt og den polariserte debatten mellom miljø og økonomi som preger synet på oljenæring og samtid. Den er som et tidstypisk epos med ambisjon om å vise politikken og samtidens poesi.

Som del av utstillingsprogrammet *End of Oil* var også Arjuna Neumans nye film for Bergen Assembly, *Serpent Rain*. Neuman brukte BEKs utstyr mens han filmet ulike steder på Vestlandet. Selv beskriver han filmen som like mye et samarbeidseksperiment som en film om fremtiden. Samarbeidet startet med oppdagelsen av et sunket slaveskip, og et spørsmål fra en kunstner til en filosof om hvordan vi kommer til det post-humane uten teknologi. Resultatet ble en film som snakker fra innsiden i krysningen mellom slavehandel og ressursutvinning, mellom verdien av svartes liv og spørsmål om liv, mellom elementenes tilstandsendringer, tidløshet og tarot.

1 <http://www.periskop.no/kunsten-rommer-orer/>

2 <http://we-make-money-not-art.com/bergen-assembly-the-end-of-oil-the-end-of-the-world-as-we-knew-it/>

INN I LYDEN

I arbeid med omsluttende lyd (surround lyd) møtes musikk, scenekunst, installasjoner og lydkunst, og alle deler av BEKs virksomhet er i spill: forskning, utvikling, opplæring, kunstproduksjon og formidling.

Forskning og utvikling er rettet mot tre konkrete prosjekter i samarbeid med internasjonale partnere: *Jamoma* er et programvarebibliotek for lyd og medieprosessering, *Ambisonic Toolkit (ATK)* er et sett med plugins for arbeid med omkransende lyd i lydredigeringsprogrammet Reaper og *Spatial Sound Description Interchange Format (SpatDIF)* er et filformat for beskriving og lagring av verk som benytter omkransende lyd. Artikkelen "ATK Reaper: The Ambisonic Toolkit as JSFX plugins" av Lossius & Anderson ble først publisert i konferansen ICMC/SMC i Aten i 2014. I 2016 har den blitt oversatt til spansk og publisert i tidsskriftet *Ideas Sónicas/Sonic Ideas*, utgitt av Centro Mexicano para la Música y las Artes Sonoras. En ny versjon av SpatDIF-spesifikasjonen (v.0.4) har blitt utarbeidet, og artikkelen "Authoring spatial music with SpatDIF version 0.4" av Schacher, Peters, Lossius & Miyami ble presentert på Sound and Music Computing Conference 2016 i Hamburg.

I arbeid med programvareutvikling har vi fokusert på tilgjengeliggjøring. *Jamoma* distribueres nå ved hjelp av Cycling'74 Max sin Package Manager, og er lett å laste ned og ta i bruk. ATK for Reaper har vært oppdatert flere ganger. Zentrum für Kunst und Medien (ZKM) benytter SpatDIF i nyeste versjon av programvaren Zirkonium for komponering av omkransende lyd og musikk. The Institute of Music and Acoustics (IMA) ved ZKM Karlsruhe har sammen med European Media Art Festival Osnabrück, Documenta Archive Kassel og Kasseler Dokumentarfilm- und Videofest etablert mediaartbase.de som database og arkiv for mediekunst. Databasen arkiverer verk med omsluttende lyd ved hjelp av SpatDIF. I 2016 har BEK utviklet nye websider for *Jamoma* og *Ambisonic Toolkit*, og dette har gitt økt synlighet og interesse internasjonalt. Dokumentasjon av programvare gjøres også tilgjengelig som nettbaserte videoer.

BEK driver opplæring gjennom presentasjoner og workshops, og gjennom veiledning av enkeltkunstnere i arbeid med nye verk. Under Borealis 2016 hadde Trond Lossius en workshop med Egyptian Females Experimental Music Session, og han har gitt workshops og presentasjoner ved Kunstakademiet i Trondheim, Proscen i Bergen, Birmingham University, Creative Research into Sound Arts Practice (CRiSAP) ved University of the Arts London, Studio de Création et de Recherche en Informatique et Musiques Expérimentales (SCRI-ME) ved Université de Bordeaux og Sound and Music Computing Summer School 2016 ved The Hamburg University of Music and Theatre.

MULTI er en konsertserie i regi av Lydgalleriet, hvor musikk og lydkunst presenteres over et anlegg på Østre med 24 høyttalere plassert for å omslutte publikum. I 2016 har det vært gjennomført to konserter som del av Borealis og Ekko sine festivalprogram. Konsertene er kuratert i samarbeid mellom Lydgalleriet, BEK, festivalene, NOTAM og Electro Audio Unit. Til konsertene i 2016 ble det bestilt og utviklet nye verk av Kari Telstad Sundet, Anders Vinjar, Julian Skar og Niilas (Peder Niilas Tärnesvik). Flere av disse har hatt gjesteopphold ved BEK underveis i prosessen, hvor de har fått faglig veiledning og har kunnet prøve ut arbeidene sine på 8-kanals høyttalerrigger. I forbindelse med at den skotske komponisten Bethan Kellough hadde gjesteopphold ved USF Verftet høsten 2016, bearbeidet hun plateutgivelsen *Aven* (utgitt på plateselskapet Touch) for MULTI og fremførte verket under Ekko. Flere nye verk er under utarbeiding og vil bli presentert i 2017.

Programvareløsningene utviklet ved BEK brukes også i mange andre kunstproduksjoner. Trond Lossius og Jeremy Welsh har hatt utstillinger ved Sogn og Fjordane kunstmuseum og Heimdal kunstforening, Ingeborg Annie Lindahl og Trond Lossius ved Stiftelsen 3,14, Elin Øyen Vister presenterte en installasjon under Querini

Egyptian Females Experimental Music Session og Trond Lossius, workshop under Borealis 2016
Foto: Nils Vermund Gjerstad

dagan på Røst, og Line Horneland viste en installasjon i Sola ruinkirke som del av et masterprosjekt ved Høgskolen Stord/Haugesund. Internasjonalt er *Ambisonic Toolkit* for Reaper mye brukt i lydproduksjon for virtual reality (Google VR og Facebook 360), og forskning og utvikling ved BEK gir internasjonal synlighet i relevante fagfelt: *Ambisonic Toolkit* for Reaper har 4400 nedlastinger og 28500 websidebesøk, *Jamoma* har 2750 nedlastinger og 16000 websidebesøk, video tutorials har 2600 visninger, og Facebook-gruppen for *Ambisonic Toolkit* har 148 medlemmer.

3D scan, mylly, den norske kunstneren HC Gilje sitt arbeid fra workshopen på Future DiverCities' Lab #1 i Kuopio 2016

FUTURE DIVERCITIES KUNSTEN OG KUNSTNERENS ROLLE I SAMFUNNET OG I SAMTIDA

BEK fremmer produksjonsleddet i kulturfeltet gjennom å fasilitere kunstnere i deres arbeid med kunstprosjekt. I 2014 inngikk BEK et samarbeid med beslektede organisasjoner over hele Europa for å skape et helt nytt og mer bærekraftig økosystem for kunsten og dens skapere. Sammen skal vi utvikle denne nye modellen med kunstnerisk aktivitet og produksjon, ved å utveksle kompetanse og erfaring på tvers av nasjonale grenser.

Virkeligheten for kunstnere og andre innholdsprodusenter er utfordrende når det gjelder å sikre seg inntekter for arbeidet de gjør, for alle konsertene og utstillingene de lager for publikum. Utfordringene er like i alle de europeiske landene; kulturbudsjettene er kuttet over flere år, men kuttene er utført i ulike politiske og økonomiske landskap. Premissleverandør for hele næringskjeden er kunstneren, som ikke har fått styrket sin mulighet til økonomisk inntekt. Med samarbeidet samler vi nok kunnskap til å danne grunnlaget for en ny transnasjonal økonomisk modell, der kunstneren ikke utnyttes som i dagens struktur.

Future DiverCities er en inkubator for kulturell innovasjon og nye kreative praksiser. En viktig del av arbeidet til Future DiverCities er det holistiske programmet med kreative laboratorier (LABs) hos de 10 ulike partnerne i Europa og Canada. Alle de ti partnerne er sentrale aktører i det som skapes i deres respektive byer på kunst- og kulturfeltet. Denne fellesnevneren gir samarbeidet en unik styrke for å møte fremtiden for urbane byrom og byenes befolkning: mangfoldet øker i befolkningen, og dermed endres også hva som blir relevant av kulturelle inntrykk og uttrykk i fremtiden. Ved hjelp av interkulturell samhandling i en sosiokulturell og digital kontekst vil partnerne brøyte landet, fremfor å avvente hva som kommer. Prosjektet er ambisiøst, og fikk i 2016 tillit fra EU gjennom et fireårig tilskudd fra Kreativt Europa-programmet.

Future DiverCities utforsker nye måter å samarbeide og samskape ved hjelp av nyskapende arbeidsmetoder og teknologier i kunstneriske prosesser. Gjennom et helhetlig program studerer Future DiverCities den stadig skiftende rollen kunst og skapende arbeid har i samtiden. Programmet omfatter et bredt spekter av aktiviteter, som visninger, seminarer, workshops for ulike grupper og kunstneriske intervensjoner. Gjennom aktivitetene vil modeller og prototyper for samfunnsutvikling prøves ut og valideres.

Future DiverCities ser kreativ nyskaping som et verktøy for å gi innbyggerne mulighet til å se verden på en annen måte, styrke lokalsamfunn og å bidra til bedre levekår for alle.

Partnerne i prosjektet er:

- Superact (Wellington, England)
- 1D Lab (Saint Etienne, Lyon og Paris, Frankrike)
- Public Art Lab (Berlin, Tyskland)
- CitiLab (Cornella, Spania)
- Seconde Nature (Aix en Provence, Frankrike)
- ANTI Festival (Kuopio, Finland)
- Kontejner (Zagreb, Kroatia)
- Liepaja City Council (Liepaja, Latvia)
- La Chambre Blanche (Quebec, Canada)
- BEK (Bergen, Norge)

I HAVE LEFT YOU THE MOUNTAIN

I have left you the mountain, Albanian Pavilion 2016, 15th Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia
Foto: Špela Volčič

Den albanske paviljongen på den femtende arkitekturbienalen i Venezia 2016 presenterte nye tekster av forfattere og intellektuelle om forflyttingens arkitektur. Det ble satt musikk til tekstene før de ble fremført av noen av de siste gjenværende vokalsembelene som arbeider med albansk iso-polyfon sang. Iso-polyfon sang er en musikktradisjon som gjennom generasjoner har vært sentral i bearbeiding av migrasjon, avskjed, lengsel og retur, og tradisjonen er beskyttet av UNESCO som immateriell kulturarv.

I have left you the mountain inviterte til kollektiv lytting, og var et sted å være alene sammen. Paviljongen initierte samtaler om urbanismens forflyttinger, og satte den albanske situasjonen på en internasjonal agenda på en slik måte at dialogen også ble aktualisert i Albania.

Paviljongen var kuratert av Simon Battisti, Leah Whitman-Salkin og Åbäke. Lyddesign og lydprogrammering til paviljongen ble gjort av Peter Meanwell fra Borealis-festivalen og Trond Lossius fra BEK. Fremføringene ble lydfestet som 8-spors opptak, med et spor for hver stemme. I paviljongen ble opptakene avspilt over åtte høyttalere slik at hver stemme ble gjengitt separat. Avspilling ble kontrollert interaktivt fra en platespiller koblet til en datamaskin med programvare utviklet ved BEK, og skapte en illusjon av at vinyl-platen hadde åtte kanaler i stedet for stereo, som er vanlig.

Paviljongen fikk mye omtale og god kritikk, og ble av mange løftet frem som en av de mest interessante paviljongene på denne bienalen. Blant annet ble den listet som topp 10 av artsy.net¹

¹ <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-the-10-best-pavilions-at-the-venice-architecture-biennale>

IN THE GAZE OF PANOPTES

Fra visningen av Sara Rajaeis video *In the gaze of Panoptes* på Stiftelsen 3,14

Over en periode på ni år har BEK fulgt den iransk-fødte og Rotterdam-baserte kunstneren Sara Rajaeis kunstneriske oeuvre. BEK var del av det EU-finansierte og turnerende videoprogrammet *At Home in Europe*, hvor et av Rajaeis arbeider ble vist. Deretter introduserte Stiftelsen 3,14 oss for Rajaeis praksis gjennom visninger av både tidligere og nyere arbeid. I 2016 samarbeidet Stiftelsen 3,14 og BEK om produksjonen av et nytt videoverk, *In the gaze of Panoptes*. Filmingen foregikk i og rundt Bergen, i forbindelse med Rajaeis opphold på 3,14s artist in residency-program Circulating AiR.

In the gaze of Panoptes er en kortfilm inspirert av Torborg Nedreaas' roman *Av måneskinn gror det ingenting*, både i sin tilnærming til historiefortelling og i forhold til lysets påvirkning. Femten mennesker som har innvandret til Bergen fra ulike deler av verden ble invitert til å ta del i prosjektet, for å dele fortellingene om sine livsreiser i bytte mot at et kapittel av boken ble lest for dem. Plottet i *In the gaze of Panoptes* er en blanding av alle disse destinasjonene som krysser og møter hverandre på ulike tidspunkt.

Hovedpersonen hanskes med en rekke spørsmål knyttet til avreise, ankomst, hjem, identitet og ensomhet ... forfølger en syv år gammel klarsynt drøm ... forvandles fra bymenneske til hulemann, tar tilflukt i naturen, ser mot horisonten ... blir en fullkommen observatør av lyset ... vaktmannen ... kjempen med hundre øyne ...

Prosjektet var kuratert av Malin Barth (3,14) og Trond Lossius (BEK).

I have left you the mountain, Albanian Pavilion 2016
15th Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia
Foto: Špela Volčič

KUNSTPROSJEKTER

TYCHO BRAHE

Ursus produksjoner satte opp den nyskrevde operaen *Tycho Brahe* på GRAND i Bergen, skrevet og regissert av Sigurd Fischer Olsen, Lena Buchacz og Roar Sletteland. Sigurd Fischer Olsen komponerte musikken, bestilt av BEK, med bestillingsverkstøtte fra Norsk kulturråd. Operaen var en samproduksjon mellom Ursus, BIT-Teatergarasjen, Ny Musikk Bergen og BEK. Trailer: vimeo.com/168188930

PLAYFUL INTERVENTIONS

var en kveld med lydinstallasjoner, performance, konserter, dj-ing og annet snacks på Østre, Hus for Lydkunst. Marieke Verbiesen kuraterte og produserte arrangementet. Installasjoner: Mattias Arvastsson, Njål Leinan Clementsen og Marieke Verbiesen. Performance/konsert: Tijs Ham og Njål Leinan Clementsen. DJ: Helene Rickhard. Det hele ble dokumentert av Gabriele Mariotti, som også ga en workshop i blant annet bruken av DSLR-kamera for dokumentasjon. Se kvelden dokumentert her: vimeo.com/173708036

LINE HORNELAND: I MELLOMROMMET

Lyden i mellomrommet var en interaktiv vokalinstallasjon i Sola ruinkirke, og Line Hornelands masteroppgave i kreative fag og læreprosesser ved Høgskolen Stord/Haugesund. Masteroppgaveteksten er en kritisk refleksjon over ulike aspekter ved installasjonen. Hovedveileder har vært Magne Ingolv Espeland, og Trond Lossius ved BEK har vært bi-veileder. Dokumentasjon: vimeo.com/152556901

DAVID RIOS: LYD EROSJON

Separatutstilling på Østre.

ANDERS ELSRUD HULTGREN: EVIGHETENS AVKOM

Video vist på Miami International Science Fiction Film Festival, USA.

BENEDICTE CLEMENTSEN: GUISE

Separatutstilling med en 4-kanals videoinstallasjon på Prosjektrum Normanns i Stavanger.

TERESE LONGVA: VERDA ER BLITT SÅ NØYAKTIG

Masterprosjekt ved Kunst- og designhøgskolen, vist på avgangsutstillingen *Hex* ved Bergen Kunsthall.

SOFIE JANSSON

Performance på Røykeriet, USF Verftet.

RADIO SPACE BOREALIS

Programmering og installering av spilleliste, lyttestasjoner og internettradio ved Stian Remvik.

INA PORSELIUS: ALLTING GÅR ÖVER OM MAN BLUNDAR

3-kanals videoinstallasjon på Rom 8.

PIYA WANTHIANG

Kurator for videoscreeningen på Bergen kunsthall under B-open, med BEK som base.

HELENA WIK

Dans på Torvalmenningen.

Fra Sveinung Rudjord Unnelands utstilling *Syntagma Metonymi* på Tag Team Studio

SVEINUNG RUDJORD UNNELAND: SYNTAGMA METONYMI

Lydinstallasjon integrert i et skulpturelt arbeid, utstilt på Kristiansand Kunsthall. Lydinstallasjonen ble deretter radikalt omarbeidet, og vist som en helhetlig, multimedial installasjon på Tag Team Studio i Bergen.

ANNIKEN JØSOK HESSEN

Installasjon på bachelorutstillingen ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen.

MAGNHILD ØEN NORDAHL: HOW TO MAKE A UTAH TEAPOT

Video vist på gruppeutstillingen *Make Default* på Hordaland kunstsenter.

BERGEN KULTURSKOLE/BIRGIT BRÜHL

Lydinstallasjon av keramikkrucker, med høyttalerelement installert av Stian Remvik.

LISA NØTTSETER: HEIMEVERNET

Danseforestilling på Studio USF, med BIT-Teatergarasjen og BEK som co-produsenter.

MAGNHILD ØEN NORDAHL: IN WORLD VIEW OG AVSTANDEN TIL HORISONTEN

Animasjonsfilm og video som del av separatutstillingen *Standard Primitives* på Hordaland kunstsenter.

JINGYI WANG: THOSE THAT HAVE BEEN LEFT BEHIND

Forestilling under avant-garde festivalen Beijing NLGX Art Festival, Kina.

ESPEN SOMMER EIDE: THE DISTRIBUTION OF THE AUDIBLE

Lydverk til Øyafestivalen, der et tredvetalls lydspor ble spilt over gamle hornhøytalere montert i tårn mellom Munchløkka og Vindfruen.

GITTE SÆTRE: MAGIC OF SEVEN

7-skjerms videoinstallasjon utstilt på Galleri 3,14, hvor Stian Remvik bidro med skjermssynkronisering og lyd-til-lys programmering.

KAREN EIDE BØEN OG ROAR SLETTE LAND: TABLE TURNS

Danseforestilling for fire platespillere og en danser, som tematiserte forholdet mellom kroppen, lyden, platespillerne og rommet. Co-produsert av BIT-Teatergarasjen og BEK.

JINGYI WANG: WHEN I AM TALKING TO YOU I AM NOT TALKING TO YOU

Ved hjelp av en rekke virtuelle bilder, plattformer, passive og aktive kunstverk, kunne publikum utforske fysisk og virtuell tilstedeværelse. Forestillingen ble vist i to «rom», en klassisk black box og en white cube, på Stiftelsen 3,14.

JONAS HJOLHMAN: THE DOCUMENTARY ABOUT HUMANS

Animasjonsfilm om ungdom, familieliv og det å søke ekte kjærlighet.

KLUNKS: HOLLOW SCENES

Den andre plateutgivelsen til den norske elektroniske produsenten Klunks (Craig Wells) ble spilt inn ved BEK, og er gitt ut på Seattle-labelen Hush Hush Records.

ANNE TVEIT KNUITSEN: TIL FAR

Videoverk som del av utstillingen *Hvit substans* på SOFT Galleri i Oslo. Verket ble innkjøpt av innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, og blir å finne ved samlingen til KODE – Kunstmuseene i Bergen.

STEPHAN MEIDELL OG BLANK BLANK PROJECTS: TRIOER

En audio-visuell installasjon og liveopptreden der spesialkonstruerte 16mm filmprosjektorer og elektroakustiske instrumenter ble vevd sammen i et intrikat, men likevel intuitivt system. Verket ble bygget og produsert på BEK, og Marieke Verbiesen bidro som vikar på deler av turneen.

CARTE BLANCHE: CARTE BLANCHE

En forestilling laget av kompaniet selv, uten koreograf. Danserne iscenesatte seg selv, og i en konstant prosess av forhandling og aksept arbeidet de seg fram til en enighet, for så å møte musikalske gjester som Motorpsycho, Thea Hjelmeland, Anneli Drecker, Susanna, Alain Franco og Hemmelig Tempo. Trond Lossius bidro i prosessen med kunstnerisk veiledning.

SIGNE LIDÉN & ESPEN SOMMER EIDE: ALTITUDE AND HISTORY

Lydvandringen *Altitude and History* fant sted i fjellene rundt den russiske byen Nikel, under Dark Ecologys Journey 2016. Verket bringer tilbake et lydbilde av Nikel slik det en gang var, og bygger på folks minner om lydene i byen. Instrumentene ble bygget og utviklet på BEK.

ANSATTES KUNSTNERISKE AKTIVITET

Fra installasjonen *The Atmospherics* av Jeremy Welsh og Trond Lossius, her på Sogn og Fjordane kunstmuseum i Førde
Foto: Jeremy Welsh

JEREMY WELSH OG TROND LOSSIUS: THE ATMOSPHERICS (RIVER DEEP, MOUNTAIN HIGH)

Samarbeidsprosjekt som undersøker forståelser av sted, og som resulterte i utstillinger ved Heimdal kunstforening og Sogn og Fjordane kunstmuseum.

ANNE MARTHE DYVI: LA DITT LIV VITNE

Et stedsspesifikt videoverk som er laget i dialog med Lars Hertervigs kunst og kunstnerskap, bestilt av Stavanger kunstmuseum for prosjektet Kuppelkupp.

JAN SCHACHER OG TROND LOSSIUS: MUELHEIM AN DER RUHR, AUGUST 2013

En serie audiovisuelle feltopptak fra Ruhr-distriktet i Tyskland som "slow TV". Arbeidet ble presentert som del av Vestlandsutstillingen 2016 ved Kabuso, Sogn og Fjordane Kunstmuseum, Kube og Kunsthall Stavanger.

INGEBORG ANNIE LINDAHL OG TROND LOSSIUS: SHADES OF CHANGE

Installasjonen kombinerte kritttegninger på vegg og lyd i et arbeid som reflekterte over klimaendringer, og ble vist ved Stiftelsen 3,14.

Over: Fra *Playful Interventions* på Lydgalleriet, Marieke Verbiesens *XyZ Interactive Thermamin*
 Under: Still fra Anne Marthe Dyvis video *Perseptuell syklus*

ANNE MARTHE DYVI: RE-PURPOSE

Under B-open viste Dyvi videoverket *Re-purpose*, hvor hun er interessert i grensegangen mellom det funnede og det skapte, om kulturell produksjon og sampling.

TROND LOSSIUS: GREETINGS FROM BERGEN

Kunstner for festivalutstillingen ved Bergen kunsthall NO. 5 under Borealis festival var Mat Jenner, og utstillingen inneholdt bl.a. *FOAM*, en samling av unike 12" vinylplater med lydverk. Til utstillingen ble det bestilt nye verk av flere kunstnere fra Hordaland. Trond Lossius sitt bidrag *Greetings from Bergen* er en serie feltopptak fra Bergen.

ANNE MARTHE DYVI: PERSEPTUELL SYKLUS

Video uten lyd, hvor Dyvi har forholdt seg til tidsenhet og fargespekter som en fysisk materie i produksjonen. Bestillingsverket var inkludert i Rolf Aamots separatutstilling *Maksimal informasjon per tidsenhet* på KODE – Kunstmuseene i Bergen. Verket ble også innkjøpt til KODEs samling.

ANNE MARTHE DYVI: Å GJØRE TID / DOING TIME

Opptakene til videoarbeidet er gjort på Åna kretsfengsel og viser en innsatt som støper lys og er i samtale med kunstneren som filmer ham. I 2016 ble verket vist på Krognoshuset i Lund, Sverige og på Østlandsutstillingen.

MARIEKE VERBIESEN PÅ HIROSHIMA INTERNATIONAL FILM FESTIVAL, JAPAN

På festivalen presenterte Verbiesen sin interaktive installasjon M-Machine. I samarbeid med musiker Stein Ove Toft gjorde hun også en konsertserie med live animasjon under oppholdet i Japan.

TAXI ARGENTINA

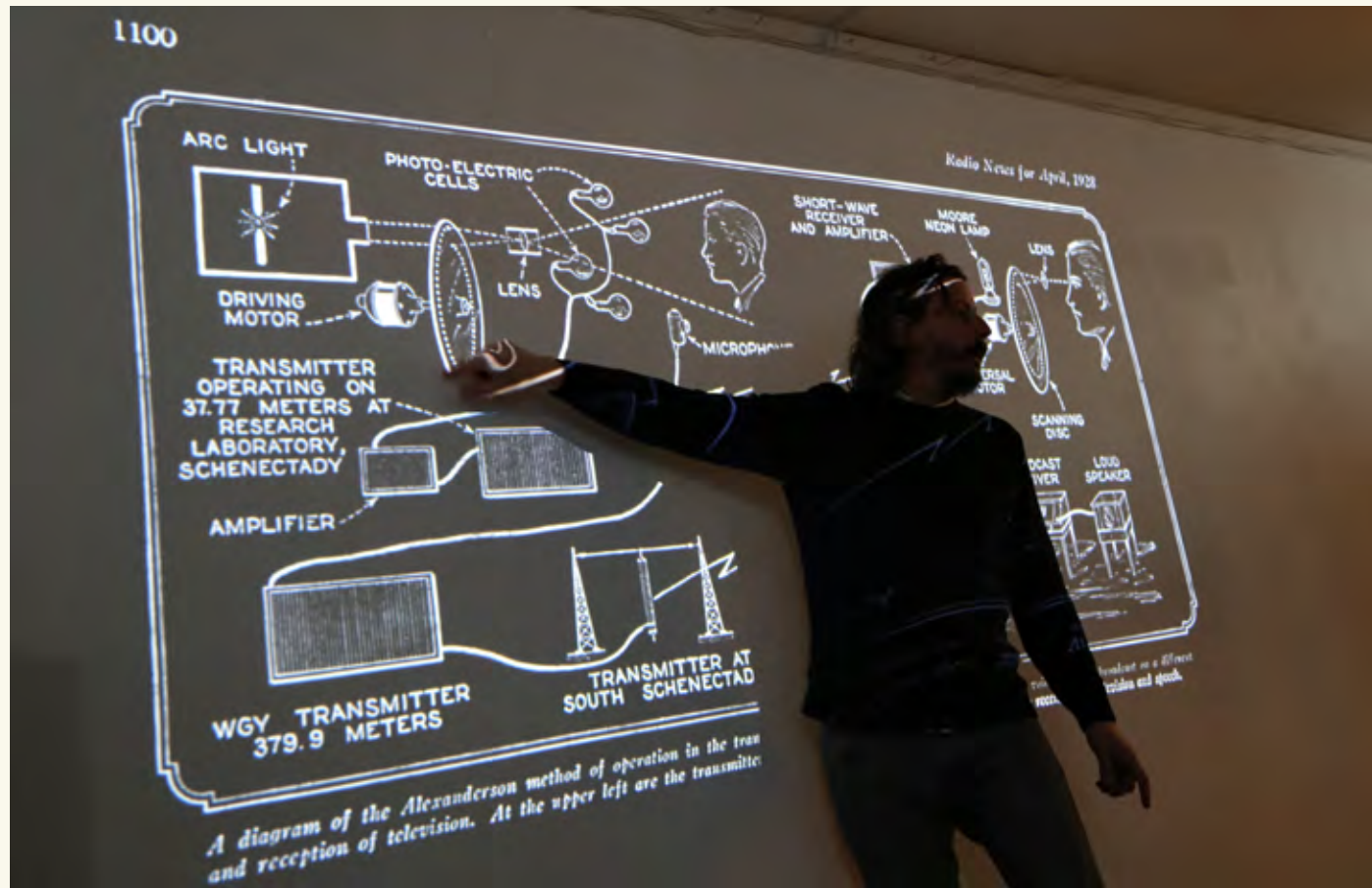
Sammen med Maia Urstad og Peter Meanwell gjorde Lars Ove Toft performancen *Taxi Argentina* på MOMA - the Museum of Modern Art i Buenos Aires, Argentina. En ekskursjon til Residencias de Arte URRRA, og condit cheLA var del av programmet.

ANNE MARTHE DYVI: MOMENT OF INSTABILITY

Videoinstallasjon med lydspor tatt opp under en vinterstorm på Rundemanen, der lyden slår i radiotårnets metallkonstruksjon. Videoopptaket er av et prisme i bevegelse. Verket ble vist på Kvit galleri i København i utstillingen *Tefriss*, kuratert av Felt. Verket er tidligere vist i Italia, Oslo og Drammen.

STEPHAN MEIDELL OG TROND LOSSIUS: TO BE CONTINUED

Harastølen (Soundwalk) er et lydkunstarbeid for radio som benytter opptak fra Harastølen i Luster i Sogn og Fjordane, som har vært tuberkulosehjem, psykiatrisk sykehus og asylmottak. Verket ble presentert som del av *To Be Continued*, en nettbasert 24-timers konsert og kringkasting fra BEKs lydstudio i anledning Verdens helseorganisasjon sin tuberkolosedag.

Fra videoseminaret *The Material in the Immaterial*. Julien Maire over, Ellen Røed og Kjersti Sundland under.
Foto: Anne Marthe Dyvi

SEMINARER

ARTISTxARTIST=ART², ARTIST+ARTIST=ART

Seminaret tok for seg problemstillinger rundt hybride kunstverk, intervenerte kunstverk og kunstverk som har blitt til gjennom samarbeid. Hvordan har kunstverket blitt skapt? Hvem har eierskap til verket? Hvordan oversettes ideer og metoder i en kunstners praksis til en annens? Hvordan forholder vi oss til kompromisser og forhandlinger i samarbeidsprosesser? Og hva med kunstverkets sosiale, kulturelle og politiske dimensjon? Hva med økonomi, og deling av utgifter og honorar?

ArtistxArtist=Art2, *Artist+Artist=Art* ble ledet av professor Hilde Hauan ved Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHIB), og var initiert av BEK og KHIB. Samarbeidsprosjekter mellom Jeremy Welsh, Trond Lossius og Jon Arne Mogstad, Marit Følstad og Ole Jørgen Ness, og Maia Urstad og Hilde Hauan ble presentert. I tillegg ble det gitt presentasjoner av Frans Jacobi, Eamon O'Kane, Kjersti Sundland, Hilde Hauan og Jon Arne Mogstad.

THE MATERIAL IN THE IMMATERIAL - REFLECTIONS ON THE NATURE OF THE VIDEO MEDIUM

Med et to-dagers videokunstseminar og workshop inviterte BEK kunstnere som arbeider med video til å dele og diskutere praksiser. Målet med seminaret og workshopen var å utvide forståelsen av videomediets muligheter i dag, gjennom praktisk og teoretisk utforskning av teknologi, prosess og arbeid. Gjennom en praktisk og fysisk tilnærming til videoproduksjon, ønsket vi å komme nærmere en samtidig forståelse av videomediet.

Helt siden Sony Portapak for første gang ble tilgjengelig i 1967, har video blitt utviklet i flerfoldige retninger og former. Konstant skiftende teknologi gir ulike medieformater og verktøy kort levetid. Skiftenes økende frekvens har trigget små revolusjoner innen video som et kreativt medium, så vel som i generell bruk. Vi kan si at disse små revolusjonene (elektronisk signal, digital kode) forandret vår erfaring av video som konsument, men også i vår erfaring som brukere. Ulik mange andre teknologier, som maleri eller til og med film, har video en utstrakt bruk som tilfredsstiller sitt løfte om å være et rimelig, tilgjengelig medium for alle. Alle kan lage video; hip-hop'eren, terroristen, kunstneren... Alle sammen drar vi nytte av den etablerte demokratiseringen av mediet, som tillater det å være det ultimate uttrykk for et "speakers corner". På den andre siden har kunst inntatt en rolle som konseptualiserer de endringene som skjer i videoteknologi, enten ved å dekonstruere det som verktøy eller bruke det som medium for tidsbasert poesi.

Praksis og teori er to sider på samme mynt, og det å la profesjonelle aktører møtes for å diskutere begge sidene er relevant og interessant. Ofte spaltes de to sidene, med fare for at man ikke kommer dypt nok i materien. Videomediet er omfattende og kan diskuteres fra flere vinkler, noe vi gjennom seminaret evnet å gjøre. Formen var flat struktur mellom spesielt inviterte kunstnerne og de andre deltagende kunstnerne, ettersom alle sitter på sin unike kompetanse. *The Material in the Immaterial* var to fortettede dager der alle fikk dele fra sin praksis og sine interessefelt.

Seminaret og workshopen var programmert av Sara Santos og Anne Marthe Dyvi, og ble gjennomført av Anne Marthe Dyvi i regi av BEK. De inviterte kunstnerne Julien Maire, Alexandre Estrela, Ellen Røed og Kjersti Sundland holdt presentasjoner, og Julien Maire ledet også workshopen hvor alle deltakerne fikk prøve real-time manipulasjon av video/grafikk. Ved å bruke USB-tilkoblede eksterne webkamera som var skrudd fra hverandre og snudd, fungerte de som mikroskopkamera. Bildestrømmen ble så manipulert i programvaren Isadora, som blant annet brukes til videomanipulasjon og live generering av video innen teater, dans, scene og interaktive kunstinstallasjoner.

WORKSHOPS

ARDUINO

En ukes workshop i Arduino og Lilypad, ledet av Søren Andreasen, i samarbeid med Kunst- og designhøgskolen i Bergen.

VIDEO

To dagers workshop i grunnleggende audiovisuelle opptak og redigering, ledet av Marieke Verbiesen.

SURROUND OG AMBISONIC LYDPRODUKSJON

Seks eksperimentelle musikere fra Kairo fikk av Trond Lossius en todagers innføring i arbeid med surround og ambisonic lydproduksjon for, i samarbeid med Borealis og Lydgalleriet.

BEK HACKLAB

Hacklaben var et ukentlig treff for mekkere, kunstnere og kunststudenter våren 2016, produsert av kunststudent Diva Hemly.

LYD- OG SCENEKUNSTPRODUKSJON

En dags workshop med Thorolf Thuestad og Trond Lossius om lyd som en kunstnerisk disiplin i scenekunstproduksjon, utstillinger og konserter, i samarbeid med Proscen.

AMBISONICS OG FELTOPPTAK

I forbindelse med sitt gjesteopphold ved SCRIME, Universitetet i Bordeaux, bidro Trond Lossius til en 3 dagers workshop relatert til ambisonics og feltopptak. Workshopen testet ut nytt opptaksutstyr ved SCRIME, arbeidet med feltopptak og lytting, og ga en introduksjon til arbeid med Reaper og Ambisonic Toolkit.

4K

Filmskaper Gabriele Mariotti holdt en dagsintroduksjon og ga grunnleggende tips og triks for filming med DSLR-kameraer, 4K-oppløsning, lydopptak og mye mer.

DIY EFFEKTPEDAL

To dagers workshop med COSMO Collective hvor man fikk bygge sin egen digitale DIY effektpedal basert på Raspberry PI og Csound.

PRESENTASJONER OG PUBLIKASJONER

KUNSTNERPRESENTASJON: XIMENA ALARCÓN

Alarcón holdt en selvpresentasjon om sitt kunstneriske virke, og om sitt forskningsarbeid knyttet til *Sound Matters: a framework for the creative use and re-use of sound* ved CRISAP (Creative Research in Sound Arts Practice)

KUNSTNERPRESENTASJON: MAREIKE DOBEWALL OG GISLI GREJARSSON

I forbindelse med sin residency på BEK presenterte Dobewall og Gretarsson sine kunstnerskap. De spilte også av deler fra det pågående arbeidet med sitt nye verk *Voiceland*, som de jobbet med under sitt opphold på BEK.

LEANDRO PISANO PÅ BEK

Den italienske skribenten og kuratoren Leandro Pisano besøkte BEK, og ga forelesningen *The Third Soundscape*. Pisano er direktør for Interferenze New Arts Festival, og hans prosjekter og tekster fokuserer på nye medier, lyd og teknologibasert kunst. I løpet av oppholdet møtte han også utvalgte lydkunstnere for et fremtidig samarbeid.

FILMVISNING: GIVING A BABY A CHAINSAW – AN ART APART: THE HAFLER TRIO

Legenden innen lydkunst og eksperimentell musikk, Andrew M. McKenzie, viste dokumentarfilmen *Giving a Baby a Chainsaw – An Art Apart: The Hafler Trio*. Visningen ble etterfulgt av en samtale med McKenzie.

KUNSTNERPRESENTASJON: BETHAN KELLOUGH

Lydkunstneren og komponisten Bethan Kellough holdt en selvpresentasjon hvor hun snakket om sitt kunstnerskap, og presentere utdrag fra noen av sine verk. Presentasjonen var et samarbeid mellom BEK og USF Verftet, hvor Kellough var gjestekunstner.

MARIEKE VERBIESEN PÅ FAQ FESTIVALEN

Verbiesen presenterte lydprosjekter hun har gjennomført på BEK på FAQ festivalen i s-Hertogenbosch, Nederland.

AMBISONIC TOOLKIT FOR REAPER PÅ BEAST: FEaST

Trond Lossius presenterte Ambisonic Toolkit for Reaper på BEAST: FEaST 2016 i Birmingham.

MARIEKE VERBIESEN PÅ NIME

Verbiesen var på NIME – New Interfaces for Musical Expression 2016 i Brisbane, Australia, for å presentere BEK og prosjekter vi jobber med, i tillegg til sitt eget prosjekt *Mayhem Machine*.

TROND LOSSIUS PÅ SMC SUMMER SCHOOL

Artikkelen *"Authoring spatial music with SpatDIF Version 0.4"* av Jan C. Schacher av Nils Peters, Trond Lossius og Chikashi Miyama ble presentert på 13th Sound and Music Computing Conference and Summer School i Hamburg. I tillegg til å delta på konferansen, ga Lossius to forelesninger som del av SMC Summer School.

ATK REAPER: THE AMBISONIC TOOLKIT AS JSFX PLUGINS OVERSATT TIL SPANSK

Artikkelen *"ATK Reaper: The Ambisonic Toolkit as JSFX plugins"* av Lossius & Anderson ble først publisert på konferansen ICMC/SMC i Aten i 2014. I 2016 har den blitt oversatt til spansk og publisert i tidsskriftet Ideas Sónicas/Sonic Ideas, utgitt av Centro Mexicano para la Música y las Artes Sonoras.

INTERNASJONALE GJESTEOPPHOLD

XIMENA ALARCÓN

Ximena Alarcón er kunstner og post-doc ved CRiSAP (Creative Research in Sound Arts Practice) i London, og gjestet BEK en uke for samarbeid og bruk av programvaren Jamoma i en kommende Erasmus-utveksling mellom CRiSAP og BEK. Gjesteoppholdet ved BEK ble etterfulgt av en presentasjon og diskusjon ved CRiSAP Soirées, hvor Alarcón og Trond Lossius ledet en kveldssesjon for CRiSAP's medlemmer, PhD studenter og gjesteforskere.

SARA RAJAEI

Videokunstner og filmskaper Sara Rajaei var gjestekunstner som del av residencyprogrammet Circulating AiR ved Stiftelsen 3,14. Under oppholdet produserte hun et nytt videoarbeid filmet i 4K, *In the Gaze of Panoptes*, med BEK som produksjonsbase. Videoen ble vist på Galleri 3,14.

MAREIKE DOBEWALL OG GISLI GREJARSSON

Mareike Dobewall og Gisli Gretarsson hadde et gjesteopphold på BEK i midten av oktober for å jobbe med sitt nye prosjekt, *Voiceland*, et korverk for 11 høyttalere.

KUNSTNERE BEK HAR LÅNT UTSTYR TIL

Amir Ajdmanic
Boris Hauck
Karoline Finnema
Louise Öhman
Dave Coll
Njål Clementsen
Carl Martin Hansen
Erin Sexton
Margrethe Brekke
Hilde Jørgensen
Elias Bjørn
Katrine Meisfjord
Pina Kingman
Eva Ljosvoll
Mathias Loose

Dan Mihuliescho
Christopher Salte
Linda Rogn
Barbara Svele
Yv Aubert
Tatiana Stadnichenko
Isan Maher
Tom Kosmo
Hedvig Hanson
Ingrid Bjørnseth
Rebecka Ahvenniemi
Line Hvoslef
Icaro Zorbar
Toby Neo
Julie Lillelien Porter

Diva Helmy
Johnny Herbert
Helle Lindskog
Guttorm Glomsås
Laurie Poast
Emma Sjøvall
Gyrid Kallestad
Øyvind Torvund
Miriam Ladstein
Monica Santos Heiberg
Mekdes Shebeta
Tatiana Lozano
David Breida
Ariadne Iribarren
Kiki Yamamoto

ORGANISASJONER BEK HAR SAMARBEIDET MED

Kunst- og designhøyskolen i Bergen	Blokk
KODE - Kunstmuseene i Bergen	Hordaland kunstsenter
Bergen Assembly	AiR Bergen på USF Verftet
BIT-Teatergarasjen	WRAP
Stiftelsen 3,14	Avgarde
BIT20 Ensemble	Bergen dansesenter
Kraft	Knipsu
Trykkeriet	Ytter
Lydgalleriet	Ekko
Borealis	Performance Art Bergen
Prøverommet	Piksel
Ny Musikk Bergen	PNEK
NOTAM	Avgarde
Bergen Kjøtt	Carte Blanche
Gestapomuseets forening	Proscen
3DA - Foreningen for 3D-lyd	i/o lab
Akademi for scenekunst, Høgskolen i Østfold	Griegakademiet, Universitetet i Bergen
Høgskolen i Oslo og Akershus	Kunst- og designhøgskolen i Bergen
Norges musikkhøgskole	Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet
Universitetet i Agder	Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø	Stazione di Topolò
Sound and Music Computing Conference	MedieLab Prado
Stetson University	Tranzit Foundation Bucharest
ZKM Zentrum für Kunst und Medien	Superact, Wellington
1D Lab, Saint Etienne, Lyon og Paris	Public Art Lab, Berlin
CitiLab, Cornella	Seconde Nature, Aix en Provence
ANTI Festival, Kuopio	Kontejner, Zagreb
Liepaja City Council, Liepaja	La Chambre Blanche, Quebec
CRISAP Creative Research into Sound Arts Practice, University of the Arts, London	
DXARTS Center for Digital Arts and Experimental Media, University of Washington	
GMEA Centre National de Création Musicale Albi – Tarn	
Hochschulübergreifendes Zentrum Tanz – Universität der Künste Berlin	
ICST Institute for Computer Music and Sound Technology, Zürcher Hochschule der Künste	
IPEM Institute for Systematic Musicology, Ghent University	
IRCAM Institut de Recherche et Coordination Acoustique/Musique, Centre Pompidou	
SCRIME Studio de Création et de Recherche en Informatique et Musiques Expérimentales, Université de Bordeaux	

ORGANISASJON

BEK holder til i C. Sundtsgt. 55 i Bergen og er organisert som en stiftelse med organisasjonsnummer 881 948 222. BEK ledes av et styre på 5 personer, med Agnes Kroepelien som styreleder i 2016. Styremedlemmer var Ellen Johanne Røed, Signe Lidén, Ørjan Drønen Madsen og Monika Sandnesmo (vara). Ved årsskiftet 2016/2017 tok Marit Paasche over som styreleder og Monika Sandnesmo gikk inn som ordinært styremedlem. Agnes Kroepelien og Ellen Johanne Røed gikk ut av styret.

BEK hadde i 2016 en stab på 5 ansatte, fordelt på 2.3 årsverk. I tillegg ble det generert ca. 1,5 årsverk gjennom prosjekthonorar og andre eksterne honorar. Ansatte er daglig leder Lars Ove Toft (100%), FOU-koordinator Trond Lossius (50%), kunstnerisk utvikler Anne Marthe Dyvi (50%), videoansvarlig Marieke Verbiesen (20%) og renholder Isabella Solar Villaseca (8%). I november ble Vilde Salhus Røed ansatt som informasjonsmedarbeider i 20% stilling. Stillingen er midlertidig frem til 1. juli 2017, med mulighet for forlengelse. Arbeidsmiljøet må karakteriseres som godt, med fleksible ordninger for de ansatte til å opprettholde sitt eget kunstneriske virke. Samtidig er arbeidspresset stort, siden oppgavene er mange og flerfoldige.

Arealene våre er inndelt i 2 prosjektrum, 2 studioer, et lite bibliotek, 3 kontorer og lager. Et ekstra rom er utleid til Espen Sommer Eide, som også er tilknyttet BEK på prosjektbasis. Stian Remvik er programutvikler og arbeider her på timebasis tre dager i uka, og Roar Sletteland arbeider på freelancebasis med ombygging av program- og maskinvare til i hovedsak scenekunstprosjekter.

BEK mottar driftstilskudd fra Norsk Kulturfond, Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune, med henholdsvis 1 878 000,- fra kulturfondet, 725 000,- fra kommunen og 130.000,- fra fylket. Utover tilskudd til drift har vi i 2016 mottatt prosjektmidler fra Norsk kulturråd, Creative Europe, Kulturkontakt Nord, Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Høyskolen i Oslo og Akershus, Bergen kulturskole og PNEK. Vi takker våre tilskuddspartnere for all støtte.

I 2016 var driftsinntektene 3 406 345,- og driftsutgiftene var 3 336 496,-. Resultat finansposter ble 8 078,-, som gir et overskudd for 2016 på 77 927,-. Overskuddet disponeres til investeringer og ombygging i 2017.

Regnskapsfører har vært Råd og Regnskap Sotra AS. Fakturerings tjenester er levert av SendRegning.no, og revisor har vært statsautorisert revisor Håkon Killi AS.

NORSK
KULTURFOND
Kulturrådet

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst

Årsberetning 2016

Stiftelsen driver med kunstneriske prosjekter av forskjellig art innen elektronisk kunst. Stiftelsen sin virksomhet er både nasjonalt og internasjonalt rettet. Stiftelsen holder til i leide lokaler i Bergen.

Årsregnskapet for 2016 for Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst er satt opp under forutsetning av fortsatt drift og gir etter styrets oppfatning en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten.

I 2016 har det vært minimalt sykefravær. Det har ikke vært noe uhell eller ulykker på arbeidsplassen. Styret er av den oppfatning at arbeidsmiljøet og den generelle trivsel på arbeidsplassen er god.

Stiftelsen etterstreber likebehandling der dette er hensiktsmessig ut fra det utførte arbeidets art og de fysiske krav som arbeidsoppgavene stiller.

Virksomheten anses ikke å medføre skader på det ytre miljø.

Bergen den 30. mars 2017

Marit Paasche
Styreleder

Lars Ove Toft
Daglig leder

Signe Lidén
Styremedlem

Ørjan Drønen Madsen
Styremedlem

Monika Sandnesmo
Styremedlem

Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst
Resultatregnskap

	Note	2016	2015
Driftsinntekter og -kostnader			
Driftsinntekter		3 397 345	3 148 783
Andre driftsinntekter		9 000	9 000
Sum driftsinntekter		3 406 345	3 157 783
Lønnskostnad	3	1 660 351	1 534 914
Ordinære avskrivninger	2	86 270	63 199
Andre driftskostnader	3	1 589 875	1 447 046
Sum driftskostnader		3 336 496	3 045 159
Driftsresultat		69 849	112 624
Finansinntekter og -kostnader			
Andre finansinntekter		8 088	6 836
Andre finanskostnader		10	6
Resultat av finansposter		8 078	6 829
Årets resultat		77 927	119 453
Overføringer			
Fra/til egenkapital		77 927	119 453
Sum overført		77 927	119 453

Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst
Balanse pr. 31.12.

EIENDELER	Note	2016	2015
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar o.l.	2	228 000	104 000
Finansielle anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer	4	62 975	62 975
Sum anleggsmidler		290 975	166 975
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	5	19 364	15 000
Andre kortsiktige fordringer	5	10 000	56 176
Bankinnskudd, kontanter o.l.			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	1 576 776	1 402 073
Sum omløpsmidler		1 606 140	1 473 249
SUM EIENDELER		1 897 115	1 640 224

Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst

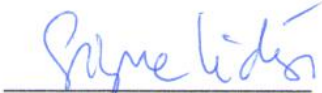
Balanse pr. 31.12.

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2016	2015
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	7	922 253	844 326
Sum innskutt egenkapital		922 253	844 326
Sum egenkapital		922 253	844 326
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		40 056	183 686
Skyldige offentlige avgifter		118 063	94 036
Annen kortsiktig gjeld		816 743	518 177
Sum kortsiktig gjeld		974 862	795 898
Sum gjeld		974 862	795 898
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 897 115	1 640 224

Bergen, 30.03.2017

Styret i Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst

Lars Ove Toft
Daglig leder

Signe Liden
Styremedlem

Ørjan Drønen Madsen
Styremedlem

Marit Paasche
Styreleder

Monika Sandnesmo
Styremedlem

Stiftelsen Bergen Senter For Elektronisk Kunst

Noter til årsregnskap 2016

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Note 2 Varige driftsmidler

	Materielle Driftsmidler	Immaterielle Driftsmidler
Anskaffelseskost 1/1	2.592.845	0
Tilgang	46.512	163.758
Avgang	0	0
Samlet anskaffelseskost	2.639.357	163.758
Akkumulerte avskrivninger 31/12	2.531.357	43.758
Bokført verdi 31/12	108.000	120.000
Årets avskrivninger	42.512	43.758
Avskrivningssatser	20-33%	25%

Det anvendes lineære avskrivninger.

Note 3 Ansatte, godtgjørelser m.v.

	2016	2015
Lønnskostnader:		
Lønninger	1.386.348	1.291.838
Arbeidsgiveravgift	205.960	187.847
Pensjonskostnader	47.178	49.130
Andre ytelser/kostnader	20.865	6.299
Sum lønnskostnader	1.660.351	1.534.914

Gjennomsnittlig antall årsverk har vært 4.

Stiftelsen er pliktig å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Pensjonsordningen oppfyller kravene i loven.

Godtgjørelser	Daglig leder	Styre
Lønn	520.853	26.000
Annen godtgjørelse	1.098	0
Sum	521.951	26.000

Det er kostnadsført revisjonshonorar med kr. 18.700.- og annen bistand kr. 11.600.-.

Langsiktig fordring på kr. 62.975.- gjelder husleiedepositum.

Fordringer er vurderet til pålydende med afsetning kr. 0,- for forventet tap.

I posten bankinnskudd, inngår bundne midler med kr. 67.846.-.

Kapital 1/1	844.326
Årets resultat	77.927
Egenkapital 31/12	922.253

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Bergen, 30.03.2017
Statsautorisert revisor Håkon Killi AS

Håkon Killi
Statsautorisert revisor

BERGEN CENTER FOR
ELEKTRONISK
KUNST